

Branschrappport Foodservice 2024

ECR Sverige

Innehåll

1 Inledning	3
2 Introduktion till foodservicebranschen	5
3 Omvärldsutveckling	12
4 Branschutveckling 2019–2023	25
5 Framtidsutsikter	33
6 Appendix	39

1 Inledning

1.1 Kort om rapporten

1.1 Kort om rapporten

Syftet med Branschrapport 2024 är att beskriva foodservicebranschen idag och branschens framtidsutsikter.

Rapporten baseras dels på information från offentliga källor (Konjunkturinstitutet, SCB mm), dels på Delfis egna mätningar, enkäter och skattningar.

2024 års rapport är en något enklare rapport jämfört med tidigare år, där framför allt intervjuer med experter av olika anledningar inte kunde genomföras. Detta leder till att vissa analyser och framtidsutsikter inte är med i rapporten. 2025 kommer på nytt en fullständig rapport, som även innehåller nya insikter, analyser och delar.

Rapporten har gjorts av Delfi i samarbete med Circel, på uppdrag av ECR Sverige.

Branschens utveckling i korthet

Foodservicebranschen återhämtade sig relativt snabbt efter de svåra pandemiåren och från och med 2022 var de privata restaurangernas försäljningsvolymerna tillbaka på 2019 års nivå. Det totala konsumtionsvärdet för privata- och offentliga restauranger uppgick 2023 till 212,6 miljarder kronor, vilket motsvarade en värdeökning med 8,5 procent jämfört med året innan.

2024 har sedan präglats av fortsatta kostnadsökningar för restaurangerna kombinerat med en allmänt osäker ekonomi och turbulent omvärld, vilket påverkat både värde, volym och konsumenternas syn på sin privatekonomi.

Det finns ett starkt underliggande behov av foodservice, men prisökningar och privatekonomisk osäkerhet har bromsat volymtillväxten i restaurangledet.

Offentlig sektor har en stark underliggande drivkraft i form av fler äldre, samt ökade satsningar på t.ex. försvaret. Detta möter dock i många kommuner en utmanande ekonomi och krav på kostnadseffektivitet.

Under 2025 förväntas fortsatta räntesänkningar för att stimulera det som flera experter inklusive KI kallar en lågkonjunktur som fördjupats och bitit sig fast.

2 Introduktion till foodservicebranschen

2.1 Färdiga måltider tillagade utanför hemmet

2.2 Avgränsning – huvudverksamhet avgör

2.3 Marknaden väntas omsätta cirka 217 miljarder 2024

2.4 Foodservice – mer än en tredjedel av måltidskronan

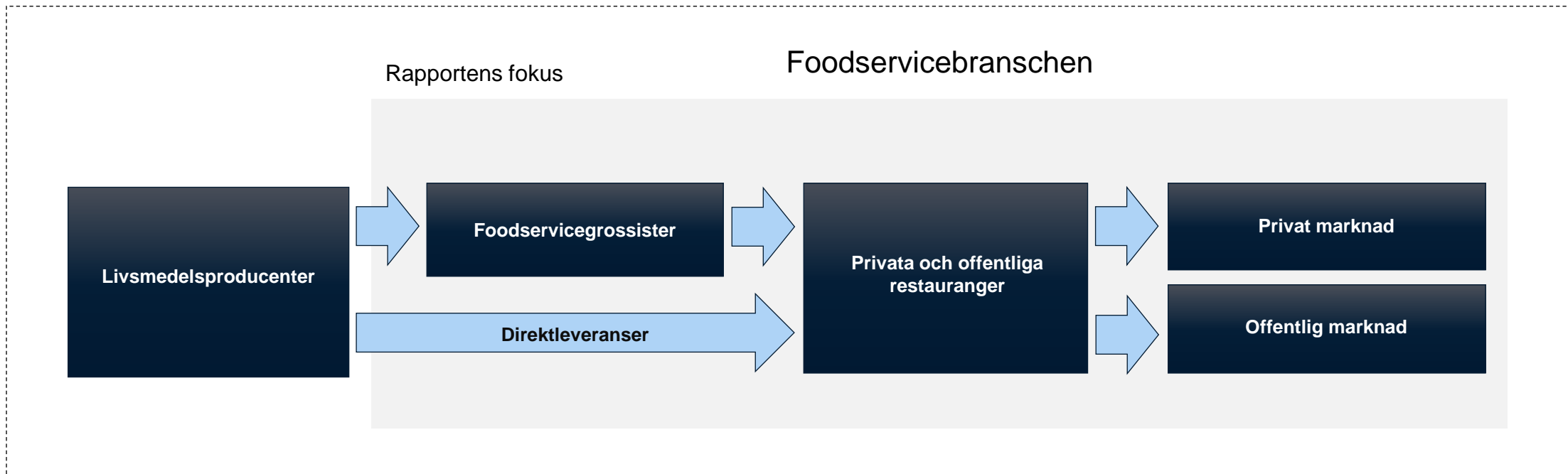
2.5 Branschens betydelse i ett samhällsperspektiv

2.6 Viktiga händelser för foodservicebranschen 2024

2.1 Färdiga måltider tillagade utanför hemmet

Foodservicebranschen tillhandahåller färdiga måltider tillagade utanför hemmet. Värdekedjan börjar med livsmedelsproducenterna som levererar antingen direkt till restaurangerna, så kallade direktleveranser, eller till en foodservicegrossist som sedan levererar till restaurangerna.

Privata restauranger levererar måltider till konsumenterna på den privata marknaden. Offentliga restauranger (skolkök, sjukhusrestauranger med mera) levererar måltider till konsumenterna på den offentliga marknaden (elever, patienter med mera). Rapporten fokuserar på grossister, restauranger och konsumenter.

2.2 Avgränsning – huvudverksamhet avgör

Branschglidningen mellan främst dagligvarubutiker och restauranger är påtaglig. Exempelvis säljer dagligvarubutiker färdiga måltider, samtidigt som fler och fler restauranger säljer livsmedelsråvaror och måltidskomponenter.

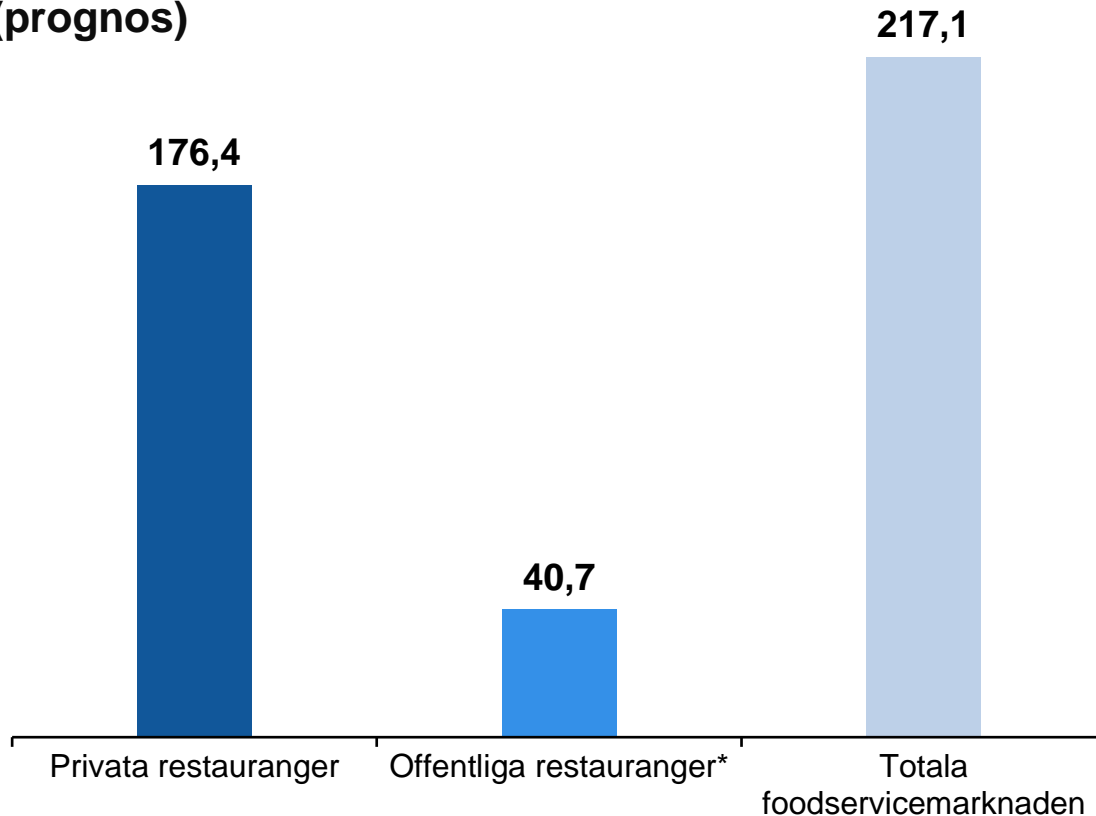
I rapporten avgör huvudverksamheten om det rör sig om en restaurang, som därmed omfattas av rapporten, eller om det är en dagligvarubutik, vilken däremot inte omfattas av rapporten. Detta innebär exempelvis att en dagligvarubutiks försäljning av färdiga måltider inte ingår i foodservicemarknaden, eftersom huvudverksamheten är att sälja dagligvaror.

Med samma logik innebär det att en restaurangs försäljning av livsmedelsråvaror och måltidskomponenter ingår i foodservicemarknaden – eftersom huvudverksamheten är restaurang klassas hela restaurangens omsättning som restaurang.

2.3 Marknaden väntas omsätta cirka 217 miljarder 2024

Omsättning i miljarder kronor 2024 (prognos)

Värdet på foodservice marknaden i konsumentled utgörs av summan av de privata restaurangernas omsättning och konsumtionsvärdet på alla måltider som serveras i offentliga restauranger.

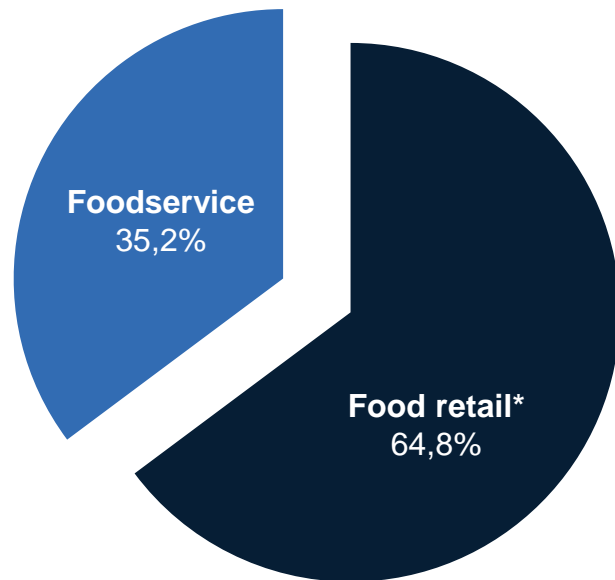
Prognosen är att foodservice marknaden i konsumentled väntas omsätta 217 miljarder kronor 2024, de privata restaurangerna väntas omsätta 176 miljarder och de offentliga restaurangerna 41 miljarder.

*Konsumtionsvärdet av alla måltider serverade i offentliga restauranger. (Konsumtionsvärdet är beräknat utifrån inköpsvärdet för livsmedel som köps av offentlig sektor, med bland annat data som OFFDA tagit fram på uppdrag av Delfi. Detta totala inköpsvärde har sedan räknats upp till det totala konsumtionsvärdet genom att tillämpa ett procentuellt påslag som skattats av Delfi.

Källa: Privata restaurangers omsättning (inklusive moms), SCB Restaurangindex. Offentliga restaurangers konsumtionsvärde, Delfi Marknadspartner.

2.4 Foodservice – mer än en tredjedel av måltidskronan

**Måltidskronans fördelning
2024 (prognos)**

Måltidskronan visar hur stor del av konsumentens totala konsumtion av livsmedel och dryck som går till inköp inom Food retail (handeln) respektive foodservice (privata och offentliga restauranger).

År 2024 väntas konsumenternas totala konsumtion av livsmedel och dryck uppgå till 616 miljarder, varav ca 65% procent via inköp i handeln och ca 35% procent via foodservice (privata och offentliga restauranger).

Foodservice andel i Sverige på drygt 35 procent kan jämföras med dess andel i USA, som är drygt 50 procent, och i Storbritannien, där foodservice har en andel på drygt 40 procent.**

*Food retail definieras som dagligvaruhandel, servicehandel, systembolag och livsmedelsspecialister (fiskhandlare, saluhallar mm).

**Eftersom definitionen och beräkningen av måltidskronan varierar mellan olika länder är det svårt att göra exakta jämförelser mellan länder. Men foodservice har en signifikant större andel av måltidskronan i USA och Storbritannien oavsett olikheter i definitionen.

Källa: Handel, SCB Försäljning av livsmedel och drycker inom handeln. Foodservice, SCB Restaurangindex och Delfis egna mätningar och skattningar.

2.5 Branschens betydelse i ett samhällsperspektiv

En jobb- och integrationsmotor i samhället

Andelen sysselsatta under 26 år inom foodservice är 31 procent (jämfört med 11 procent i övriga samhället). Många skaffar sig sin första arbetslivserfarenhet i foodservicebranschen.

44 procent av alla sysselsatta inom foodservice är utlandsfödda (20 procent i övriga samhället) och mer än 60 procent av företagen inom restaurang och hotell är utlandsfödda.

25 procent har högst förgymnasial utbildning (10 procent i övriga samhället).

Offentliga restauranger skapar goda matvanor

Varje år serverar offentliga restauranger drygt 750 miljoner måltider på bland annat skolor och sjukhus.

Ett uttalat mål är att måltiderna ska vara hållbara, näringsriktiga, hälsosamma och skapa goda matvanor.

Det samhällsekonomiska värdet av goda matvanor kan inte underskattas och här spelar foodservicebranschen en helt central roll.

Foodservicebranschen är mycket mer än mat

Foodservice är mycket mer än mat: Det handlar också om jobbtillfällen, skatteintäkter och folkhälsa.

Foodservicebranschen är dessutom en källa till upplevelser, guldkant, glädje, trygghet, bekvämlighet och ett viktigt forum för social samvaro.

Genomsnittssvensken väljer därför varje år att spendera över 20 000 kronor i foodservicebranschen, varav cirka 16 500 kronor i privata restauranger.

Källa: Andel utlandsfödda företagare inom restaurang och hotell, Svenskt Näringsliv 2020. Övrig sysselsättningsdata, Visita. Antal måltider offentliga restauranger, Delfi estimerat 2023. Genomsnittlig konsumtion av foodservice, SCB och Delfi estimerat 2024.

2.6 Viktiga händelser för foodservicebranschen 2024

- ◆ Under hösten 2024 presenterade Livsmedelsverket nya kostråd. Efter 10 år av relativt likadana kostråd kom slutligen en rejäl uppdatering som både tog hänsyn till hälsa och svensk beredskap.
- ◆ I december gav dock Regeringen Livsmedelsverket i uppdrag att fördjupa analysen och kostråden med fokus på konsekvenserna av rekommendation kring minskat kött- och charkintag. Kostråden uppdateras inte förrän detta tilläggsuppdrag redovisats, senast 30 april 2025.
- ◆ Lönsamhet och prisökningar inom livsmedelsbranschen var en fråga med stort fokus hela 2024, både medialt och politiskt, en fråga som kommer fortsätta debatteras och ageras på även 2025.
- ◆ Prisökningarna i producentledet har legat på låga nivåer under 2024, men utvalda produktgrupper som Apelsinjuice och Olivolja såg enorma prisökningar kopplade till bland annat dåliga skördar och tydliggjorde framtida utmaningar utifrån ett klimatperspektiv.
- ◆ Lantmännens förvärv av Scan Sverige från finska HK Scan slutfördes i mars 2024, och återförde den största svenska köttaktören till svenskt ägande.
- ◆ Konkurer inom restaurangledet ökade till oktober 2024 med 22%, där välkända kedjor som Brödernas och Oh Poké blev tydliga symboler för en utsatt bransch.
- ◆ Den europeiska branschorganisationen Food Drink Europe, som samlar livsmedelsindustrin i Europa, fick sin första svenska ordförande – Henrik Samuelsson från Paulig.
- ◆ I November meddelade DLF att man drar sig ur samarbetet runt ECR fönster för DVH, SVH och Apotek med effekt i december 2025, vilket kan påverka hur lanseringar och sortimentsförändringar genomförs på den svenska marknaden.
- ◆ Michael Andersson från Restaurang Celeste vinner i oktober Årets Kock 2024.

3 Omvärldsutveckling

3.1 Påverkansfaktorer för branschens utveckling

3.2 Demografisk utveckling

3.3 Regleringar och politiska beslut

3.4 Makroekonomisk utveckling

3.5 Trender och andra påverkansfaktorer

3.1 Påverkansfaktorer för branschens utveckling

För att kunna förstå och prognostisera branschens framtid finns fyra områden att hålla ögonen på. Den demografiska utvecklingen styr i stor utsträckning hur många måltidsgäster vi kommer att ha i olika segment av branschen, men också vilken typ av gäst och var.

Detta tillsammans med den politiska viljeinriktningen, den makroekonomiska utvecklingen samt olika trender och attityder i samhället är det som kommer att avgöra foodservicebranschens utveckling under de närmaste åren.

**DEMOGRAFISK
UTVECKLING**

Fler äldre, färre barn

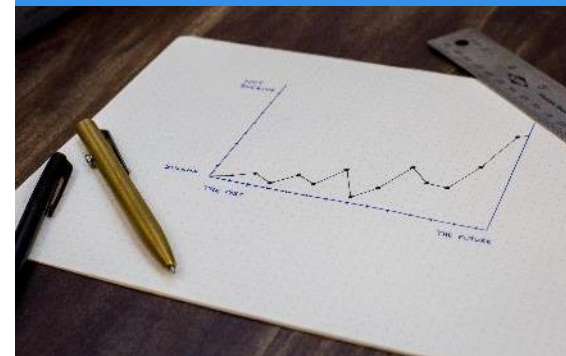

POLITISKA BESLUT

**Ny livsmedelsstrategi 2.0,
kostråd och
livsmedelsberedskap**

**MAKRO-
FAKTORER**

**Inflation och ränta ner
men lågkonjunktur består**

TRENDER & ÖVRIGT

**Prisvärdhet
Hållbarhet
Digitalisering
Kanalglidning**

3.2 Svag befolkningstillväxt, 80+ väntas öka kraftigt

Ålder	2023		2024 (Prognos)		2028 (Prognos)		
	Antal	Andel	Tillväxt	Andel	Antal	Tillväxt per år från 2023	Andel
0–5	678 129	6,4%	-3,0%	6,2%	592 606	-2,7%	5,6%
6–19	1 738 130	16,5%	0,1%	16,5%	1 716 814	-0,2%	16,1%
20–30	1 383 723	13,1%	-1,2%	12,9%	1 383 297	0,0%	13,0%
31–65	4 688 120	44,4%	0,7%	44,6%	4 788 305	0,4%	44,9%
66–79	1 452 049	13,8%	-0,5%	13,7%	1 422 118	-0,4%	13,3%
80+	611 556	5,8%	5,4%	6,1%	768 420	4,7%	7,2%
Hela befolkningen	10 551 707		0,2%		10 671 560	0,2%	

Källa: SCBs befolkningsstatistik 2023 och SCBs Befolkningsframskrivning från april 2024.

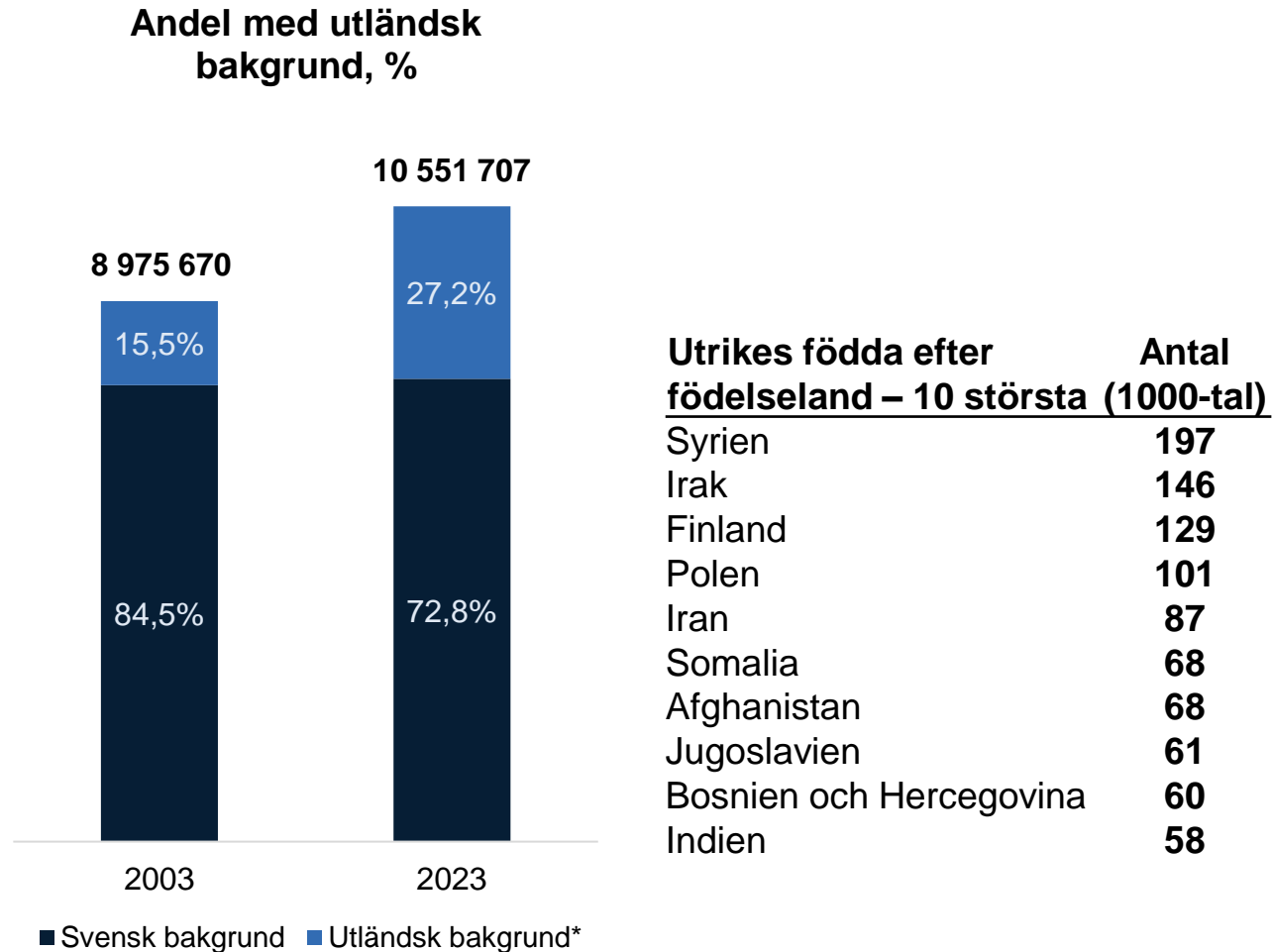
Befolkningen väntas växa med 0,2 procent per år framöver, motsvarande ca 20 000 personer. Fram till 2028 väntas folkmängden öka med drygt 120 000 (jämfört med 2023), vilket är en svagare tillväxt än tidigare prognoser.

Gruppen 80+ växer snabbast och väntas 2028 vara drygt 7 procent av befolkningen.

Antalet barn i skolåldern (6–19 år) minskar för första gången på länge, en utveckling som förväntas fortsätta.

Barnafödandet är på sin lägsta nivå sen 2005, endast 100 000 barn föddes 2023.

3.2 Fler med utländsk bakgrund påverkar matkulturen

Befolkningen i Sverige har ökat från knappt 9 miljoner år 2003 till drygt 10,5 miljoner år 2023, vilket innebär en folkökning på mer än 1,5 miljoner. Över 90 procent av ökningen har skett genom att antalet individer med utländsk bakgrund har ökat. Procentuellt har 27 procent av befolkningen i Sverige år 2023 utländsk bakgrund.

Den höga andelen invånare med utländsk bakgrund medför bland annat att den mat som efterfrågas och erbjuds blir mer och mer präglad av andra kulturer. De nära 500 000 invånarna i Sverige som är födda i Syrien, Somalia, Iran eller Irak har exempelvis helt andra högtider och matvanor än inrikes födda.

I t.ex. Malmö bor människor från 186 olika länder och omkring 1/3 är födda i utlandet.**

Andelen med utländsk bakgrund som jobbar inom foodservicebranschen är hög, nästan 60 procent av företagen inom hotell- och restaurangbranschen har utländsk bakgrund.***

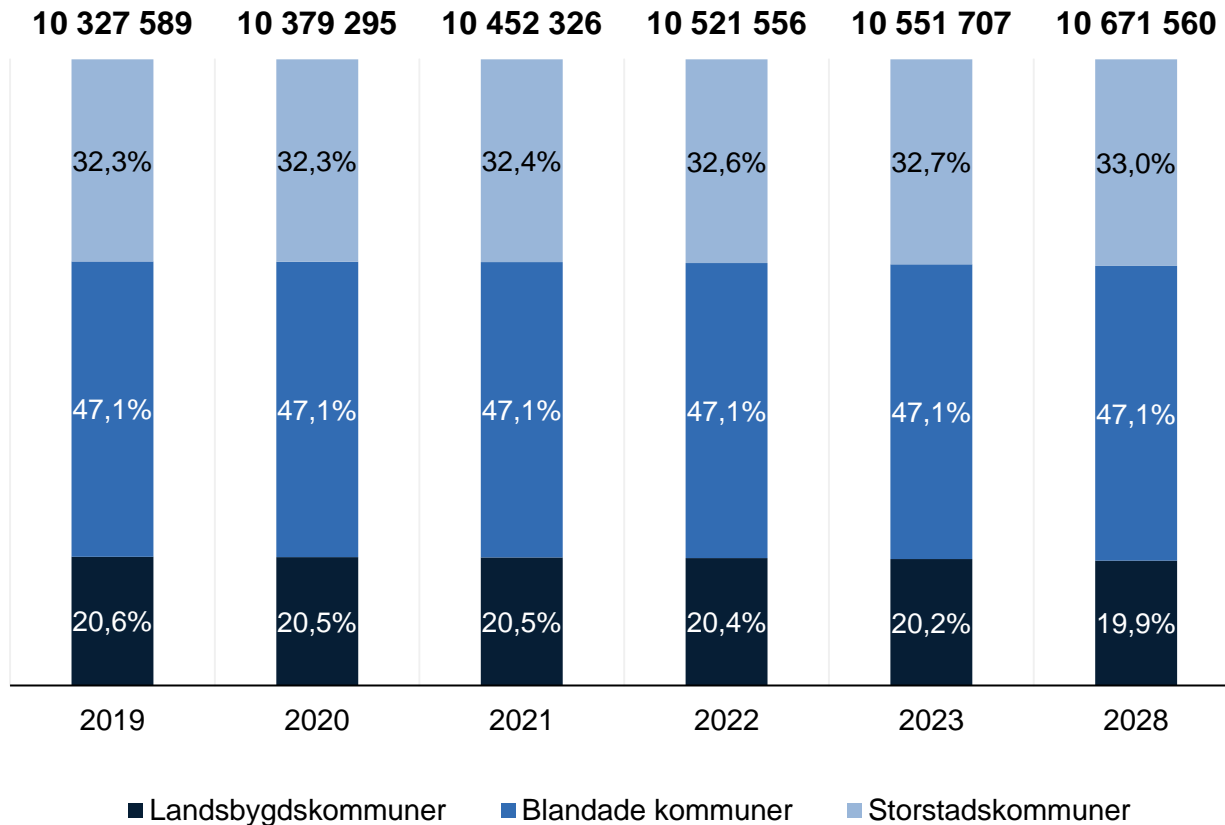
*Personer med utländsk bakgrund definieras som personer som är utrikes födda, eller inrikes födda med två utrikes födda föräldrar. Källa: SCBs befolkningsstatistik

** Källa: Malmö Stad

*** Enligt svenskt näringsliv

3.2 Långsam urbaniseringstrend ledd av storstäderna

Andel invånare i olika typer av kommuner, %

Storstadskommunerna runt Stockholm, Göteborg och Malmö hyser en ökande andel av befolkningen och år 2028 väntas var tredje invånare bo där.

Knappt 20 procent av befolkningen bor idag i en landsbygdskommun (till exempel Torsby, Kalix, Vårgårda, Vetlanda), men andelen av befolkningen minskar stadigt.

Blandade kommuner, definierat som tätbefolkade kommuner runt medelstora och större städer (till exempel Arvika, Sundsvall, Borlänge, Örebro), hyser knappt halva befolkningen.

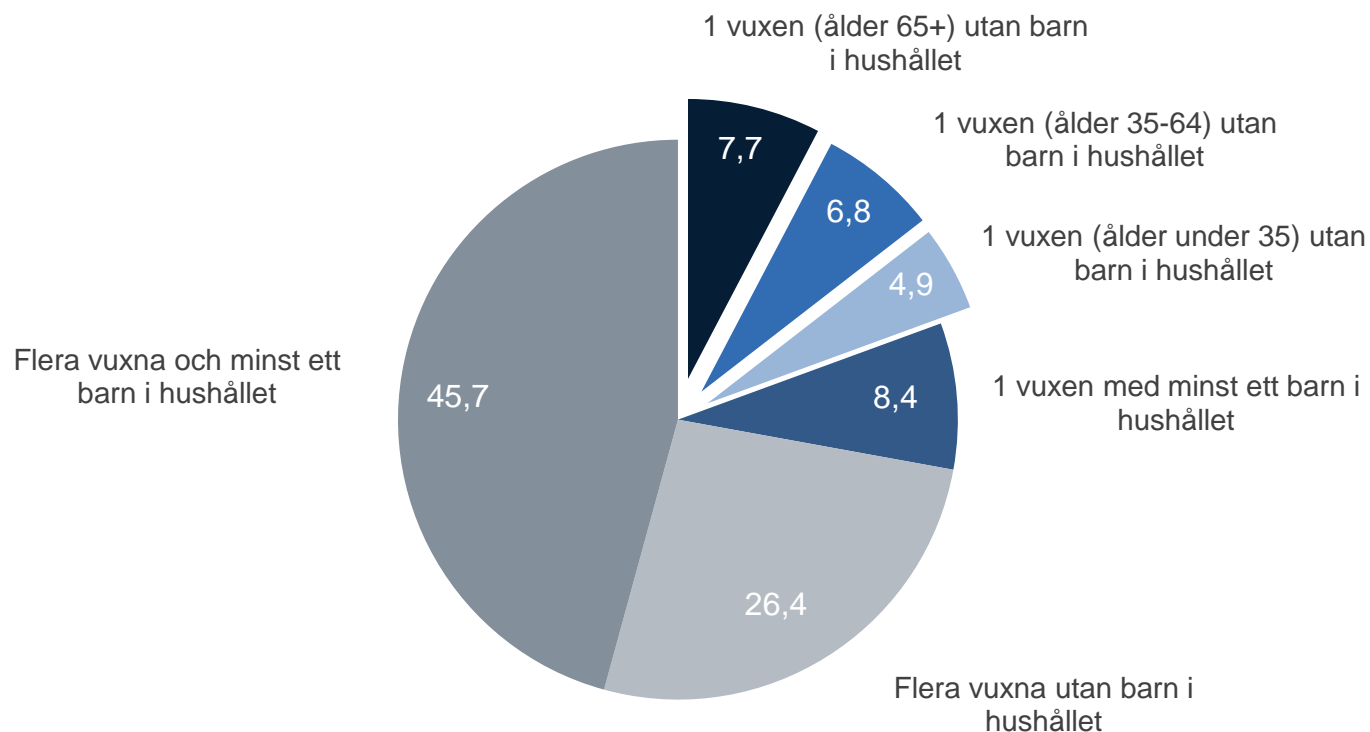
Framöver kan vi vänta oss en långsam men tydlig urbanisering som främst drivs av storstads-kommunerna. Små förändringar väntas för tät-befolkade kommuner runt medelstora och större städer (blandade kommuner).

I absoluta tal väntas antalet invånare som bor i en landsbygdskommun öka något, trots att andelen tydlig minskar.

Källa: SCBs befolkningsstatistik år 2019, 2020, 2021, 2022 och 2023 samt SCBs Befolkningsframskrivning från juni 2024. Gruppering av kommuner enligt Tillväxtverkets modell.

3.2 Fler enpersonshushåll, men 81 procent bor med andra

Andel invånare som bor i olika hushållstyper år 2024, %

Andelen av befolkningen som bor i enpersonshushåll är rekordstor i ett historiskt perspektiv men det är viktigt att komma ihåg att 81 procent av befolkningen bor tillsammans med andra i ett fler-personshushåll.

År 2023 levde drygt 19 procent av befolkningen i ett enpersonshushåll, en uppgång från år 2015 då andelen låg på knappt 18 procent.

Äldre (65+) som bor ensamma är en stor och växande grupp som utgör 7,7 procent av invånarna i landet. Andelen unga (under 35 år) som bor ensamma utgör 4,9 procent.

Om man i stället ser till relationen mellan antal enpersonshushåll och landets totala antal hushåll (inte antal invånare) utgör andelen enpersonshushåll drygt 41 procent av det totala antalet hushåll år 2022.

Den genomsnittliga hushållsstorleken var knappt 2,2 personer år 2022.

Källa: SCBs befolkningsstatistik år 2024.

3.3 Regleringar och politiska beslut

- ◆ **2025 ökar hushållens köpkraft genom**
 - en förstärkning av jobbskatteavdraget
 - sänkt skatt för pensionärer som motsvarar förstärkningen av jobbskatteavdraget
 - en skattefri grundnivå för sparande på investeringssparkonto,
 - förlängt tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer med bostadsbidrag till och med 30 juni 2025.
- ◆ **Slut på nedsättning av arbetsgivaravgifter för 15-18 år**

Nedsättning av arbetsgivaravgifter för 15–18 åringar infördes 2019, men togs bort vid årsskiftet 2023/2024.
- ◆ **Kravet på kvitton i pappersformat slopas 1 juli.**

Det innebär att räkenskapsmaterial inte behöver sparas i pappersform om materialet finns digitalt.
- ◆ **Nya kostråd**

Livsmedelsverket kom med nya kostråd i september 2024, men i december gav Regeringen Livsmedelsverket ett uppdrag att fördjupa analysen kring konsekvenserna av minskat kött- och charkintag. Detta ska redovisas senast 30 april 2025.
- ◆ **Livsmedelsstrategin 2.0 ska presenteras 2025**

Denna förväntas få stor påverkan på hela branschen där kris- och framtidssäkring av den svenska livsmedelsproduktionen lär bli en viktig punkt.
- ◆ **Information om ursprung på kött på restaurang**

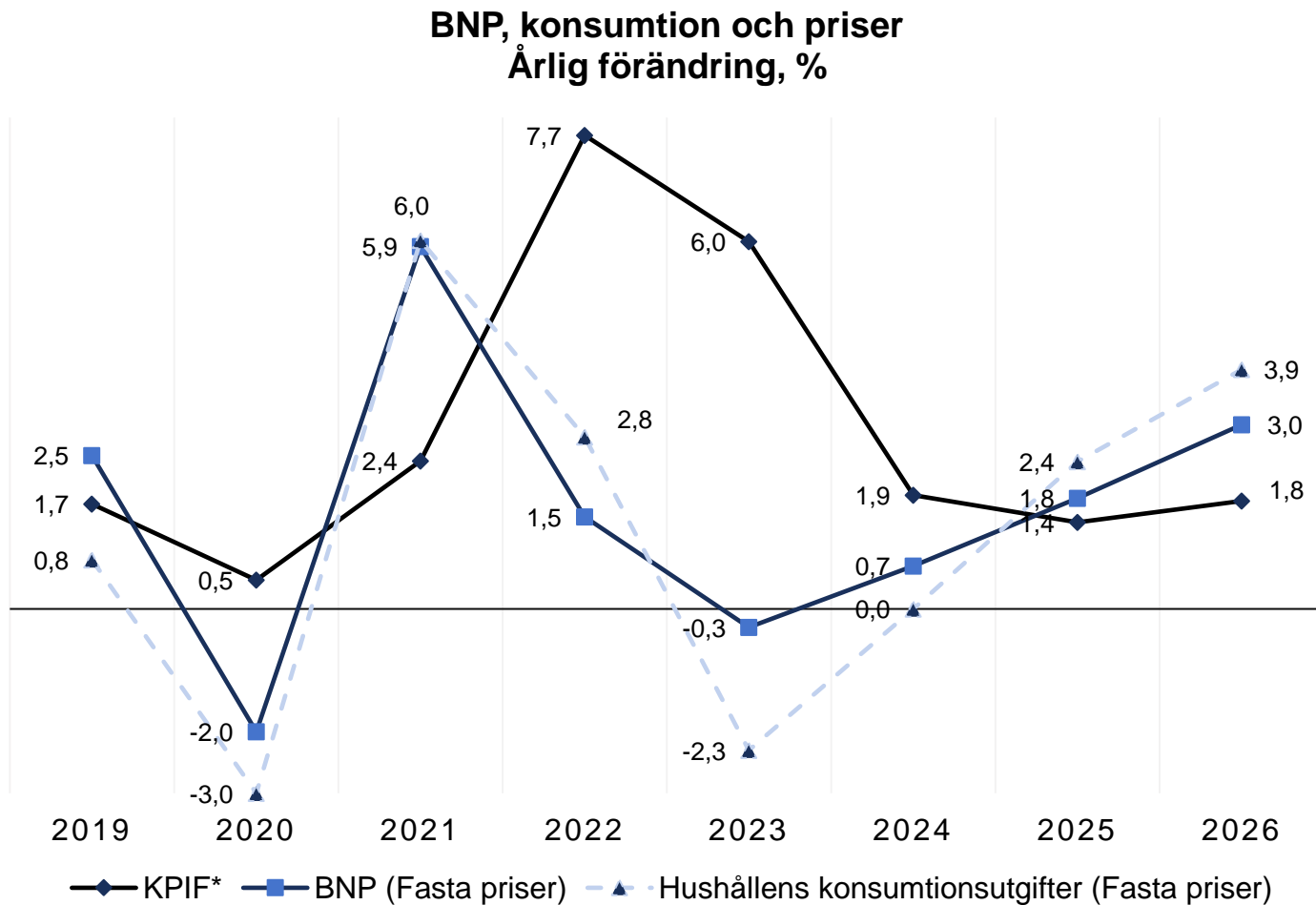
1 mars 2025 blir det obligatoriskt för restauranger och storköksverksamheter att kunna informera gäster om ursprungsland för kött från nöt, gris, får, get och fjäderfä. Informationen kan framgå direkt på menyer, eller med en skylt om att gästen kan fråga om vilket land köttet kommer ifrån.
- ◆ **Ansvar för kommunalt avfall**

Ansvar för kommunalt avfall i detaljhandel med livsmedel och för avfallsströmmarna förbrukat matfett ska 1 januari 2026 flyttas från kommunen till den yrkesmässiga verksamhet som producerar avfallet.
- ◆ **Nya regler om hållbarhetsrapportering**

Från och med den 1 juli 2024 gäller nya regler om hållbarhetsrapportering för företag. Jämfört med tidigare EU-lagstiftning så ställer de nya reglerna högre krav på informationsgivning gällande värdekedjan och utsläpp av växthusgaser.
- ◆ **Gårdsförsäljning av alkohol från 1 juni**

I januari 2025 gick Socialministern ut med att gårdsförsäljning av alkohol blir tillåten från 1 juni men enbart i samband med besök, studiebesök eller liknande.

3.4 Lågkonjunkturen vänder men biter sig fast 2025

Under 2021 återhämtade sig ekonomin efter pandemin och under 2022 växte både BNP och hushållens konsumtion. Men under andra halvan av 2023 står det klart att Sveriges ekonomi befinner sig i en lågkonjunktur och hushållens konsumtion för helåret 2023 minskade med -2,3 procent i volym (fasta priser), för att sedan närma sig 0 procent under 2024.

KPIF gick 2023 ned till 6,0 procent, för att falla vidare ner under 2 procent för 2024 (prognos i september).

För 2025 förväntas hushållens konsumtion öka till runt 2,4 procent i volym (fasta priser), medan KPIF går ner till 1,4 procent. Prognoserna varierar dock mellan olika experter och bilden är komplex, t.ex. avseende hur snabbt räntesänkningar genomförs och vilken effekt de får.

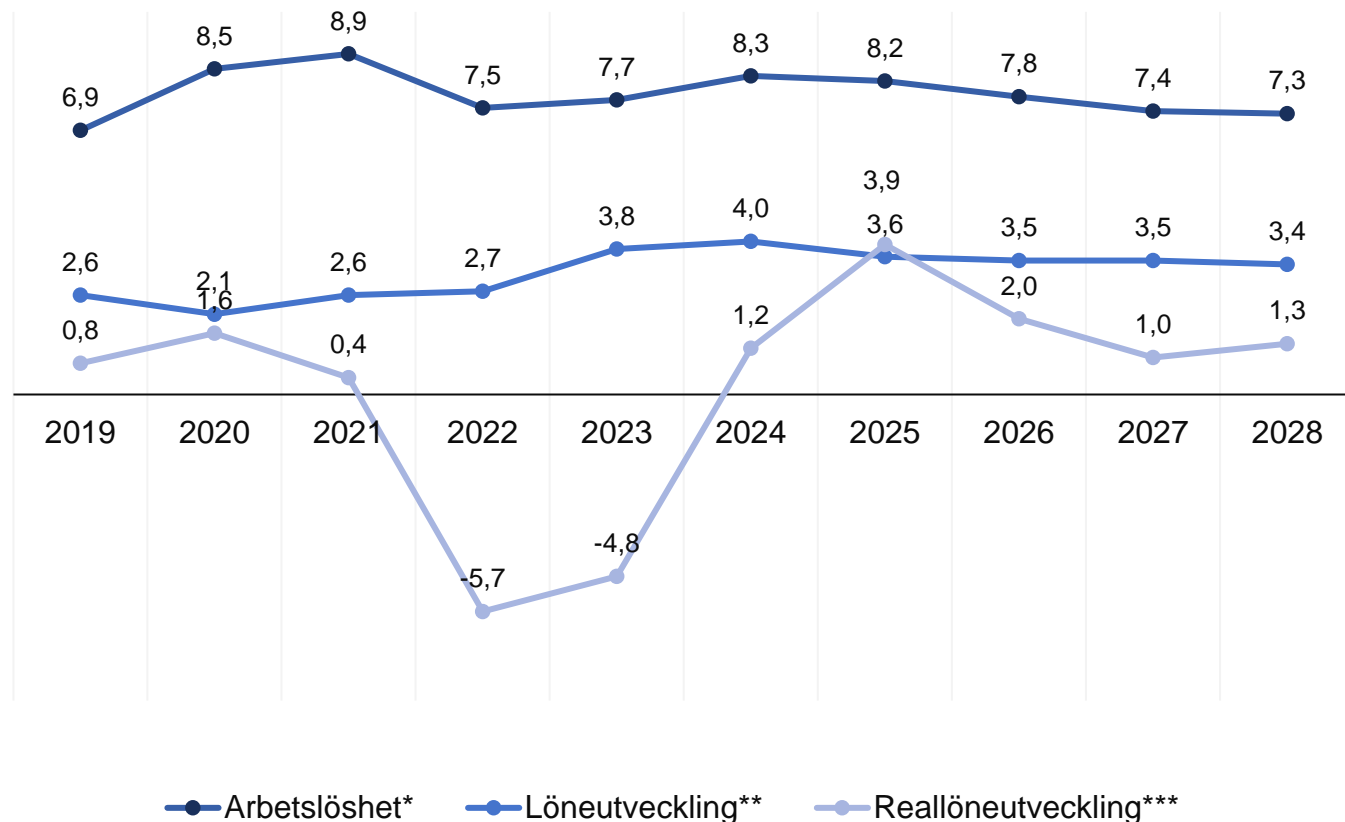
Konjunkturinstitutet förutspår i december 2024 att lågkonjunkturen vänder först en bit in i 2025, och håller i sig ända in i 2026.

*Konsumentprisindex med fast bostadsränta

Källa: Konjunkturinstitutets prognosdatabas, uppdaterad september 2024.

3.4 Reallönerna upp 2025 för att sedan stabiliseras

Arbetslöshet och löneutveckling, %

På grund av den kraftiga KPI-ökningen 2022 blev reallöneutvecklingen kraftigt negativ (-5,7 procent) och fortsatte under 2023 (-4,8 procent).

Under 2024 förbättras reallöneutvecklingen och hamnar strax över 1 procent (enligt prognos) som en konsekvens av att prisökningstakten väntas avta samtidigt som lönerna ökar.

Lönerna förväntas öka ca 4 procent under 2025, vilket tillsammans med en måttlig prisökningstakt driver reallöneutvecklingen till strax under 4 procent, för att sedan sjunka 2026 och framåt.

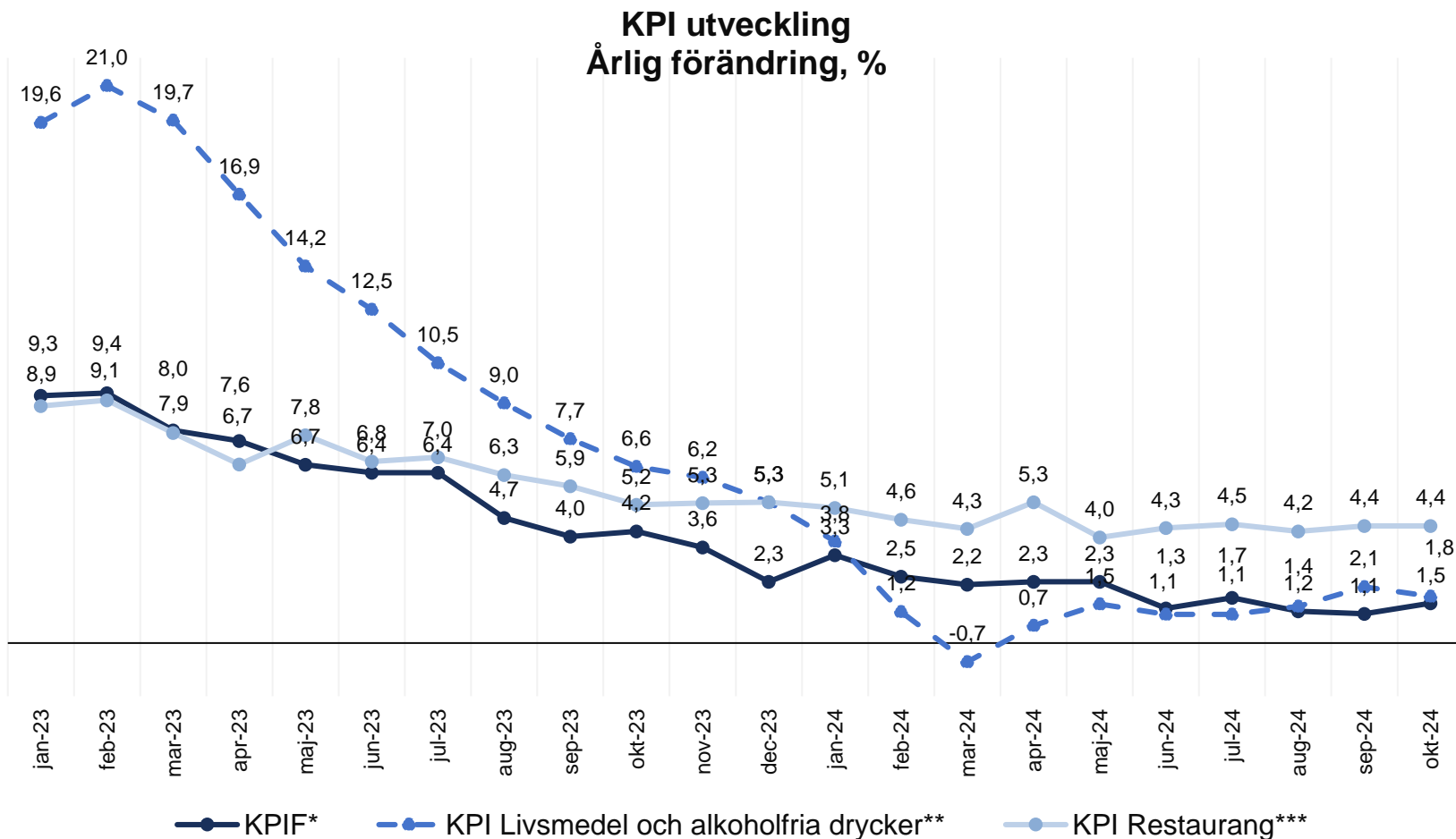
Arbetslösheten förväntas förbli på runt 8,2 procent under 2025, för att sedan sjunka nedåt 2026.

*Andel av arbetskraften som är arbetslös (15–74 år). **Timlöner enligt konjunkturlönestatistiken, procentuell förändring mot samma period föregående år.

***Reallöneutveckling beräknas genom att löneutvecklingen justeras med KPI-utveckling.

Källa: Konjunkturinstitutets prognosdatabas, uppdaterad september 2024.

3.4 Prisökningstakten i konsumentled avtog under 2023

KPIF föll snabbt under 2023, och fortsatte neråt under 2024, men inte lika dramatiskt. Under andra halvåret 2024 stabiliserades KPIF och ligger på 1,5 procent i oktober 2024.

Prisökningstakten för Livsmedel inom detaljhandeln fortsatte sjunka sen toppen i februari 2023, och var under 2024 konsekvent lägre än KPI för restaurang, inklusive sjunkande priser i mars månad.

Ökningstakten för priserna inom restaurang har stabiliserats under 2024, och i oktober låg den på 4,4 procent jämfört med föregående år.

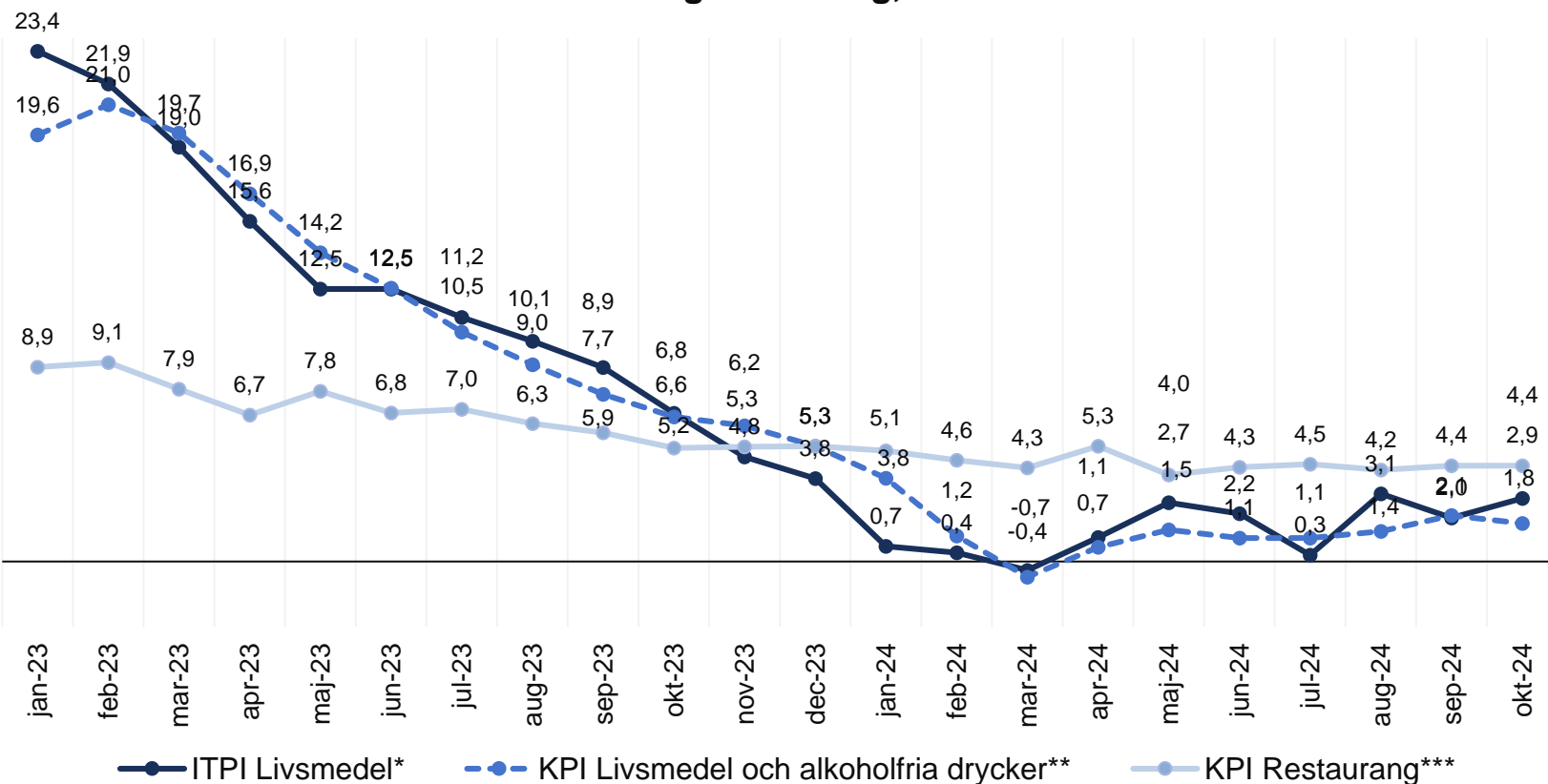
*Konsumentprisindex med fast bostadsränta. **Avser priser på försäljning av livsmedel och alkoholfria drycker i detaljhandeln.

***Avser priser på mat och dryck i privata restauranger.

Källa: SCB, uppdaterad november 2024.

3.4 Prisökningstakt i producentled sjönk 2023

KPI/ITPI utveckling
Årlig förändring, %

Under 2023 drevs prisökningarna för privata restauranger framför allt av producenternas prisökningar. Dessa prisökningar sjönk dock raskt under 2023, för att i januari 2024 ligga på 0,7 procent (se ITPI Livsmedel).

Fortfarande är kostnadsläget utmanande för många restauranger, med ökande priser för hyror samt löneavtal mellan HRF och Visita 2023 som gav löneökningar på 7,4 procent över en 2-års period.

Totalt finns fortfarande ett tryck som driver ökade restaurangpriser, som i oktober 2024 låg på +4,4 procent.

*Prisindex ITPI Livsmedel mäter priser på livsmedel i första distributionsled (livsmedelsgrossisternas inpriser för såväl inhemskt producerat livsmedel som importerat livsmedel).

**Avser priser på försäljning av livsmedel och alkoholfria drycker i detaljhandeln.

***Avser priser på mat och dryck i privata restauranger.

Källa: SCB, uppdaterad oktober 2024.

3.5 Tre välkända megatrender

(baserat på djupintervjuer från 2023 års rapport)

HÅLLBARHET

Hållbarhetstrenden drivs av en växande konsumentmedvetenhet och av ett stort antal nya lagar och regler.

Världens matproduktion står för cirka en fjärdedel av klimatutsläppen, vilket medför ett stort ansvar för hela livsmedelsindustrin.

Fokusområden för foodservicebranschen:

- ✓ Minskat matsvinn för minskad klimatpåverkan och bättre ekonomi
- ✓ Nya växtbaserade proteiner ersätter eller kompletterar kött och fisk
- ✓ Mer ekologiska varor minskar bruket av kemiska bekämpningsmedel
- ✓ Mer närproducerat för ökad mångfald
- ✓ Klimatmärkning på restaurangmenyerna
- ✓ Klimatkompensation för minskat utsläppsnetto
- ✓ Minskad användning av fossil energi
- ✓ Bättre och mer human "djurvälstånd"

HÄLSA

Dagens konsument är allt mer medveten och intresserad av hur maten påverkar hälsan.

Att äta hälsosamt och ha kunskap om mat är också mer och mer en identitetsfråga för konsumenten.

Fokusområden för foodservicebranschen:

- ✓ Mer växtbaserad mat för bättre hälsa, mer naturligt och mindre processat i fokus
- ✓ Mer information till konsumenten om matens ursprung, kvalité och innehåll
- ✓ Ökad vägledning eller "nudging" för att hjälpa konsumenten till mer hälsosamma matbeslut
- ✓ Närproducerad och färsk mat framför industriproducerad och processad mat
- ✓ Mer ansvarsfull marknadsföring av produkter med tydliga negativa hälsoeffekter

DIGITALISERING

Den pågående digitaliseringsvågen i samhället skapar såväl ökad effektivitet som nya och utvecklade tjänster.

Det samma gäller inom foodservice där branschens aktörer interagerar allt mer digitalt och restauranggästerna ges tillgång till nya och utvecklade tjänster.

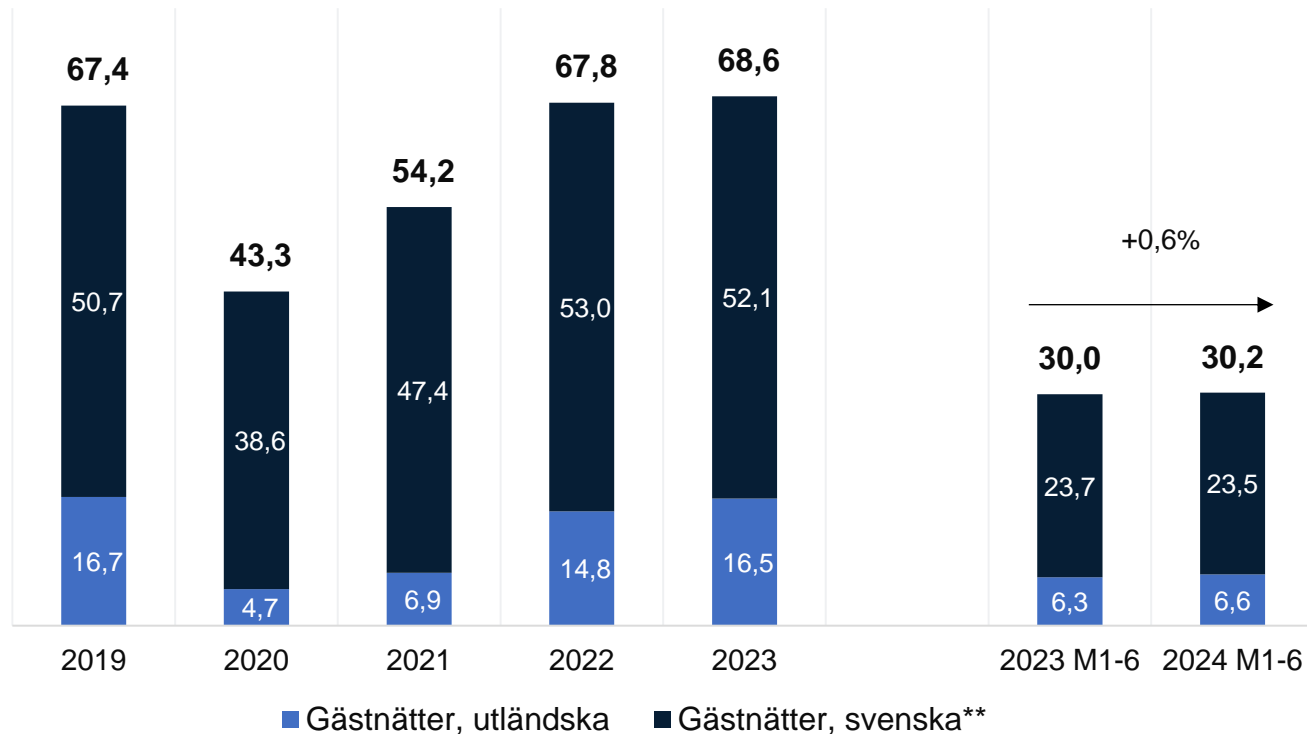
Fokusområden för foodservicebranschen:

- ✓ Fortsatt digitalisering av inköps- och leveransprocesser mellan aktörerna
- ✓ Digitalisering för spårbarhet av råvaror och livsmedel från "gård till bord"
- ✓ Restauranggästerna interagerar mer och mer digitalt med restaurangerna och kan få hjälp av chattbotar, förbeställa mat med mera
- ✓ Digital marknadsföring och relationsbyggande blir viktigare för restauranger
- ✓ AI-baserade system som stöd för att komponera menyer och maträtter

De flesta branscheexperter som vi har intervjuat lyfter fram dessa tre megatrender. Trenderna är inte nya, men det innebär inte att de är inaktuella. Några av branscheexperterna säger till och med att det just nu finns en större potential än på länge att fokusera på just hållbarhet, hälsa och digitalisering. Om den inte redan finns är det kanske dags att utveckla sin egen och unika Hållbarhetsstrategi, Strategi för ett hälsosamt erbjudande och en Digitaliseringsstrategi?

3.5 Den viktiga turismen har återhämtat sig och ökar

**Antal miljoner gästnätter i Sverige.
Svenska och utländska gäster på hotell, vandrarhem,
camping, stugbyar mm**

Turister är en mycket viktig kundgrupp för privata restauranger. Drygt 30 procent* av restaurangomsättningen uppskattas idag komma från turister, såväl inhemska som utländska. Detta innebär att turisternas uteätande på restaurang årligen omsätter 52 miljarder kronor (cirka 30 procent av total omsättningen för privata restauranger 2023).

Genom att följa utvecklingen av antal gästnätter ges en bra bild över turismens utveckling. Under pandemin minskade antalet gästnätter kraftigt, men 2022 var antalet tillbaka på 2019 års nivå. Första halvåret 2024 ökade antalet gästnätter blygsamt jämfört med samma period 2023.

Den svaga svenska kronan är attraktivt för utländska turister, vilket bör vara en god förutsättning för ökade turistintäkter för restaurangerna.

*Estimat baserat på information från Tillväxtverket.

**I svenska gästnätter ingår också gästnätter för gäster med okänd nationalitet, detta är en liten grupp som endast utgör drygt 1 procent av dem som har svensk nationalitet

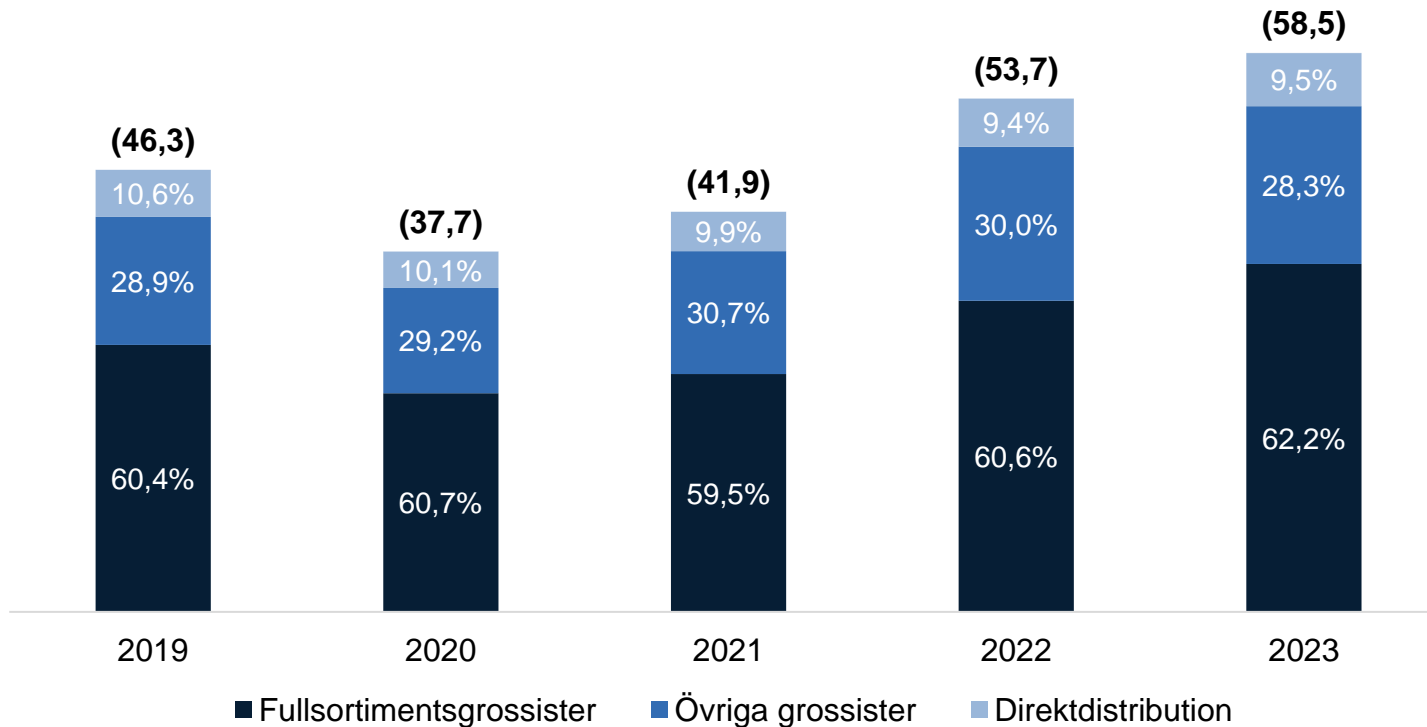
Källa: Tillväxtverkets in kvarteringsstatistik, november 2024

4 Branschutveckling 2019–2023

- 4.1 Utvecklingen i grossistledet
- 4.2 Utvecklingen i konsumentledet
- 4.3 Måltidskronans utveckling

4.1 Utvecklingen i grossistledet

(Värde i miljarder SEK*)

När pandemin slog till 2020 minskade värdet av de privata och offentliga restaurangernas inköp med nästan en femtedel, men därefter har det skett en successiv återhämtning.

Mellan 2022 och 2023 ökade branschens inköp med nästan 9 procent och är nu uppe i 58,5 miljarder.

Det mesta av försäljningen (drygt 62 procent) går via de stora fullsortimentsgrossisterna, som stärkte sin relativa andel av grossistmarknaden, på bekostnad av övriga grossister, som utvecklades lite svagare under 2023.

*Värde miljarder SEK exklusive alkohol, restaurangutrustning och moms.

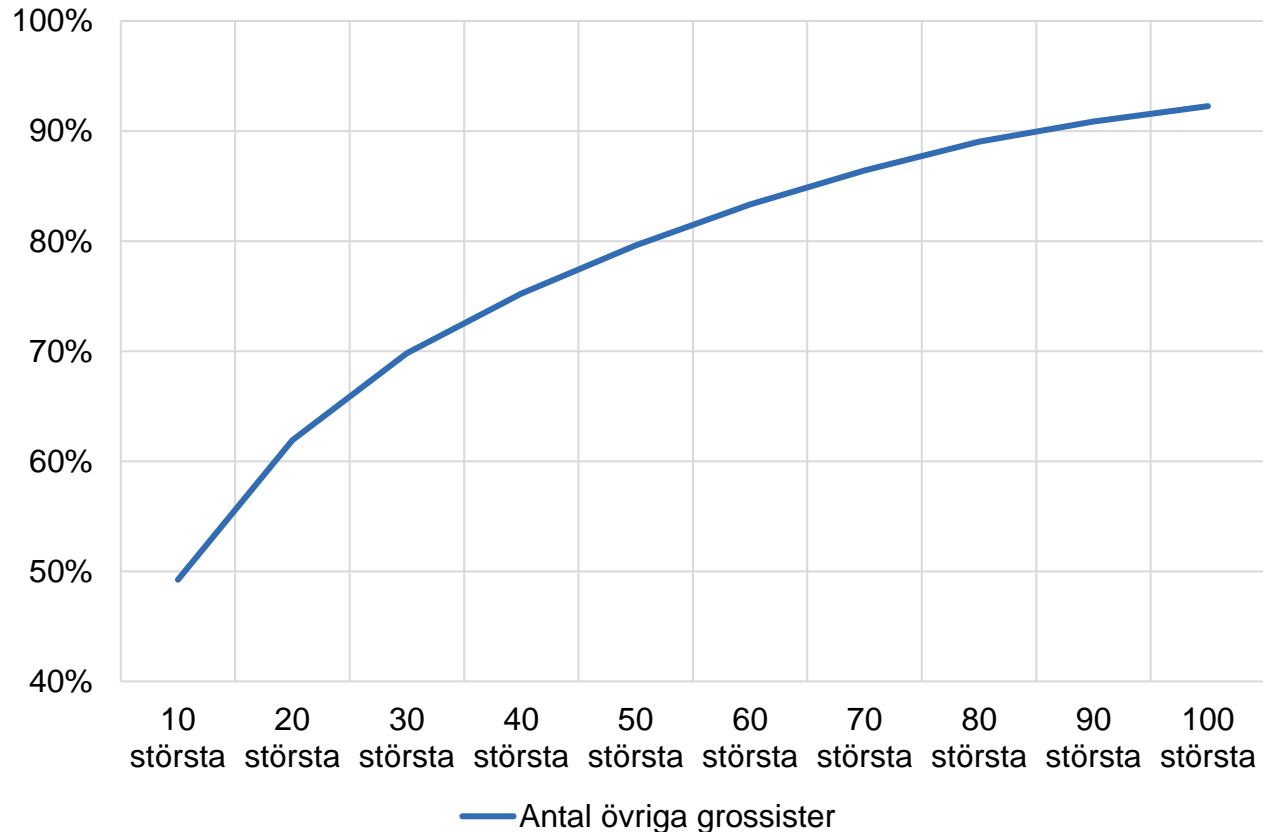
** Fullsortimentsgrossisterna definieras som sex aktörer – Martin & Servera, Menigo, Svensk Cater, Axfood Snabbgross, Mårdskog & Lindkvist samt Chefs Culinar.

Källa: Delfi Grossistindex Foodservice, Delfi Leverantörsindex Foodservice, OFFDA, SCB

4.1 Övriga grossisters struktur och antal

Andel av total omsättning
övriga grossister

Totalt finns det omkring 1 200 övriga grossister som har försäljning mot foodservice marknaden, men i de flesta fall rör det sig om små försäljningsvärden.

De 50 största grossisterna står för 80 procent av övriga grossisters försäljning och de 100 största står för 92 procent.

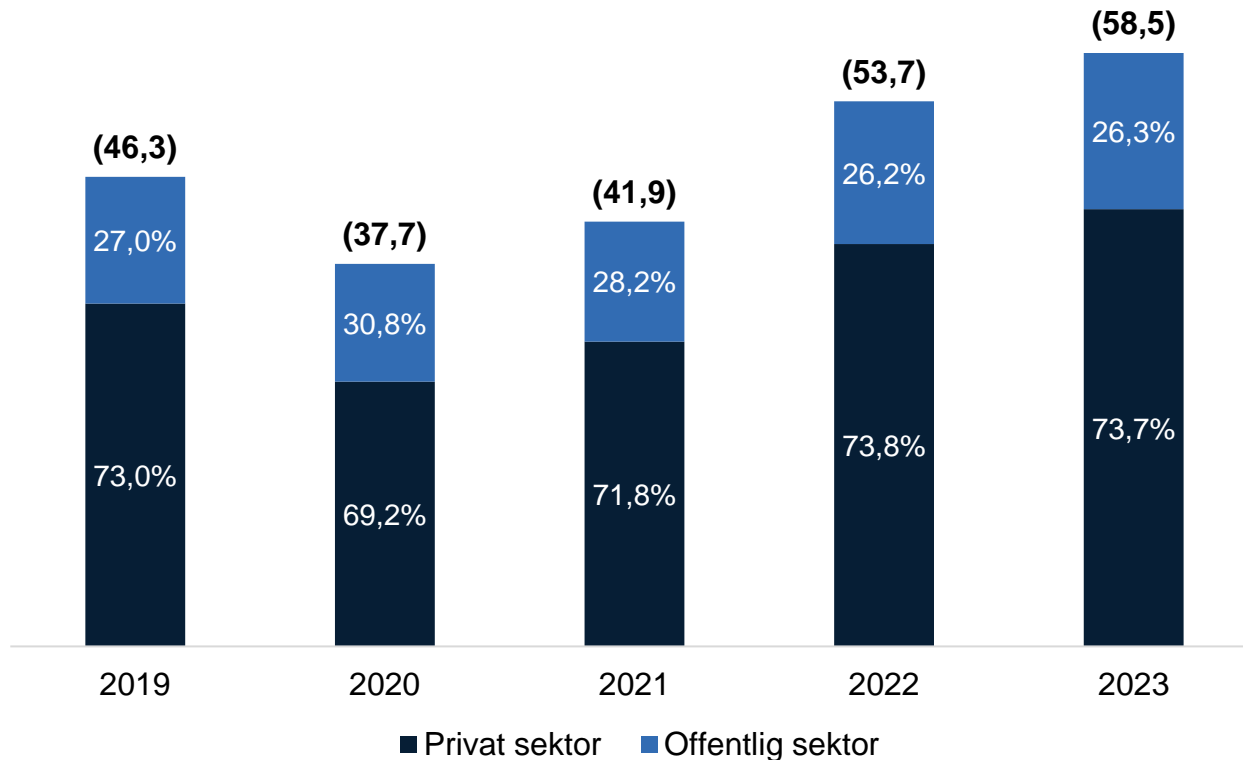
Nedan listas exempel på några stora övriga grossister utan inbördes rangordning;

- Johbeco AB
- Storskökgrossisterna SKG AB
- Västerorts Pizza Grossist AB
- Grönsakshuset i Norden AB
- Arno Holm matgrossisten AB
- Easy Asia Trading AB
- Out of home AB
- Nordward Seafood Holding AB
- Keges Grosshandel AB
- Lundbergs Fast Food och Café AB

Källa: SCB, Delfi grossistindex Foodservice, Delfi Leverantörsindex Foodservice, årsredovisningar, enkäter och intervjuer

4.1 Utvecklingen privat vs offentligt

(Värde i miljarder SEK*)

Branschens inköp i grossistkronor har ökat med över 26 procent sedan 2019.

Under 2023, så ökade de offentligas inköp något mer än det privatas (9,4 procent vs 8,7 procent).

Huvuddelen av inköpen görs dock av privata restauranger och 2023 var de privata restaurangernas andel av branschens inköp 73,7 procent.

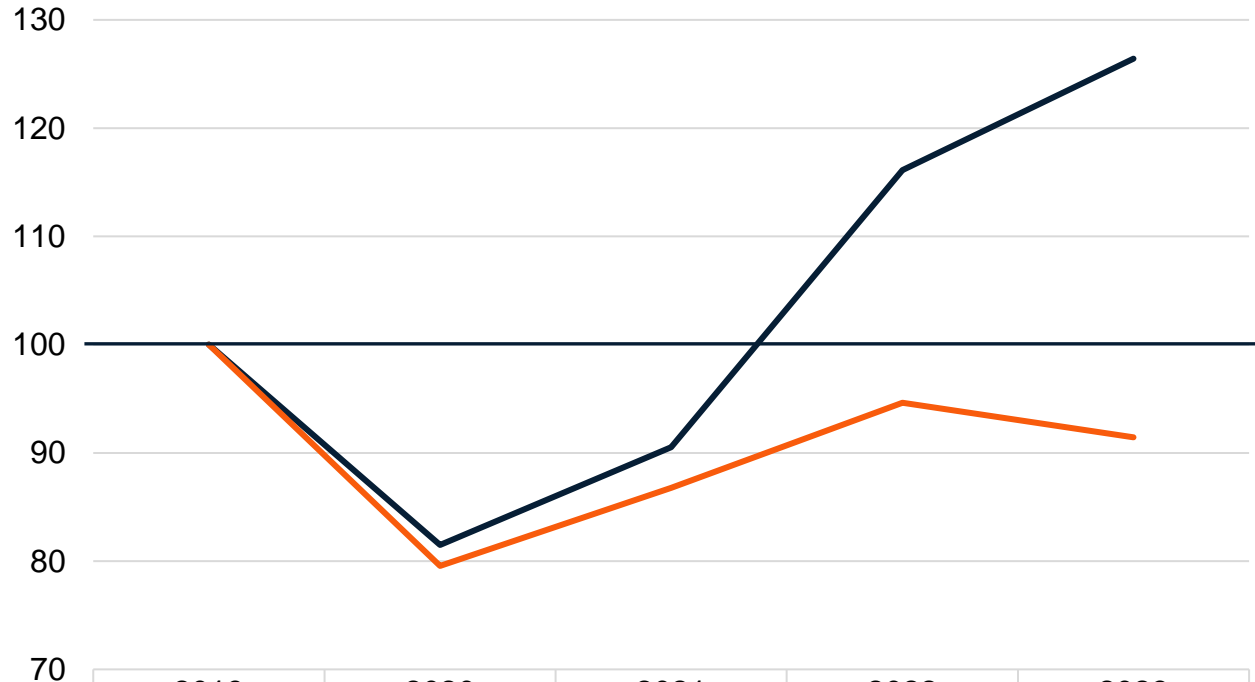
De offentliga restaurangernas betydelse (skolkök, sjukhusrestauranger med mera) ska dock inte underskattas. Varje år serveras omkring 750 miljoner måltider inom det offentliga till ett inköpsvärde som 2023 var en bit över 15 miljarder kronor.

Det offentliga har dessutom historiskt visat sig vara en stabil kund i sämre tider, vilket även stämde under pandemin, där de offentliga inköpens andel 2020 ökade till över 30 procent för att sedan succesivt falla tillbaka igen.

*Värde miljarder SEK exklusive alkohol, restaurangutrustning och moms.
Källa: Delfi Grossistindex Foodservice, OFFDA, SCB

4.1 Utveckling värde vs volym

(Bas 2019 = index 100)

	2019	2020	2021	2022	2023
— Värde	100	81,5	90,5	116,1	126,4
— Volym	100	79,6	86,8	94,6	91,4

För att underlätta analyser kring utvecklingen med hänsyn till inflationen, så presenterar vi här värdeutvecklingen i grossistkronor och löpande priser med 2019 som bas (index 100), tillsammans med motsvarande volymindikator där vi rensat för prisökningar.

2023 som helhet blev ännu ett år med stora prisökningar (drygt 12 procent), även om trenden under året var raskt fallande. Prisökningarna under första halvåret 2024 har sedan varit väldigt blygsamma (drygt 1 procent).

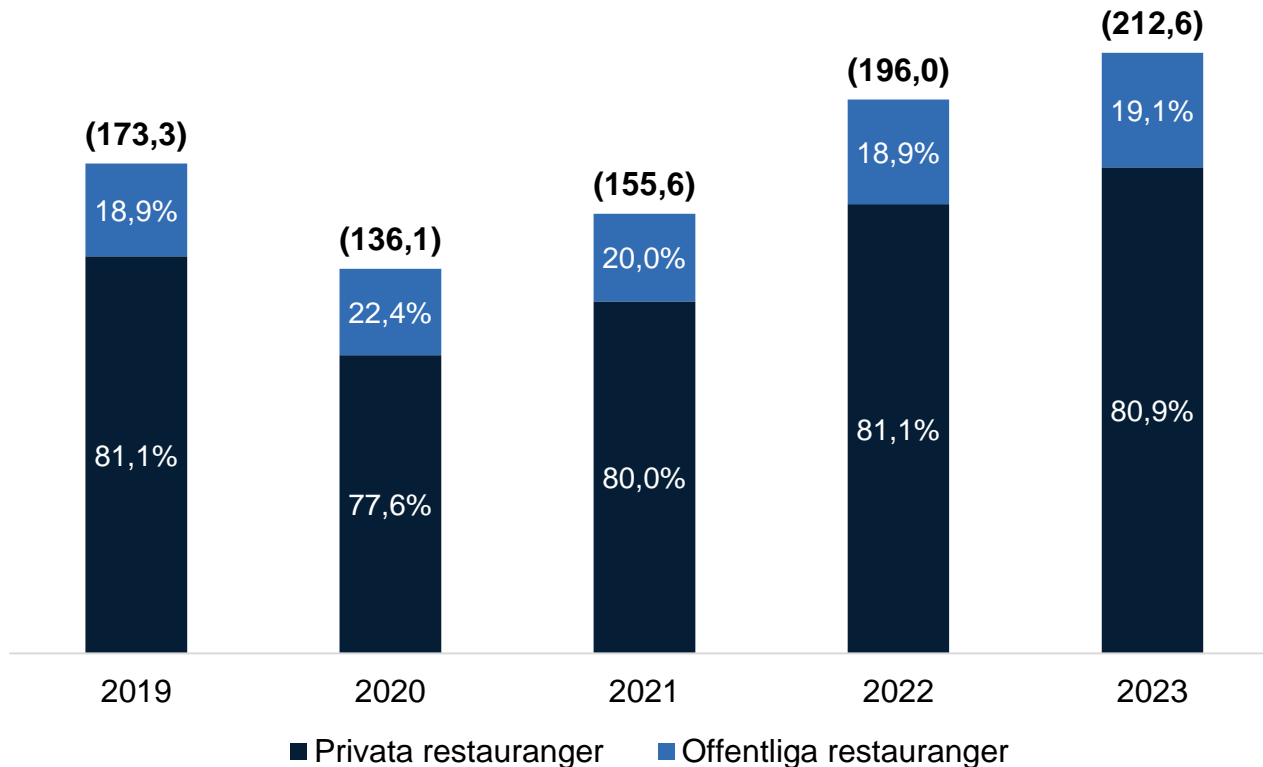
Branschens värdeökning 2023 blev nästan 9 procent, men åts helt upp av prisökningarna, och volymmässigt backade branschen.

Som framgår av diagrammet har branschen i grossistledet fortfarande en bit kvar till 2019 års volymer.

- Volymutfallet baseras på omsättningsförändringen efter korrigerig för prisförändringar på livsmedel i första distributionsledet (enligt SCB index ITPI Livsmedel)
 - Värdekurvan baseras på branschens inköp exklusive alkohol, restaurangutrustning och moms
- Källa: Delfi Grossistindex Foodservice, OFFDA, SCB

4.2 Utvecklingen i konsumentledet

(Värde i miljarder SEK*)

Det första pandemiåret 2020 innebar att en fjärdedel av försäljningen för de privata restaurangerna plötsligt försvann. De offentliga restaurangerna, det vill säga konsumtionsvärdet för måltider finansierade med skattemedel, klarade sig betydligt bättre, men totalt innebar det ändå ett rejält tapp för foodservice i konsumentledet från drygt 173 miljarder till 136.

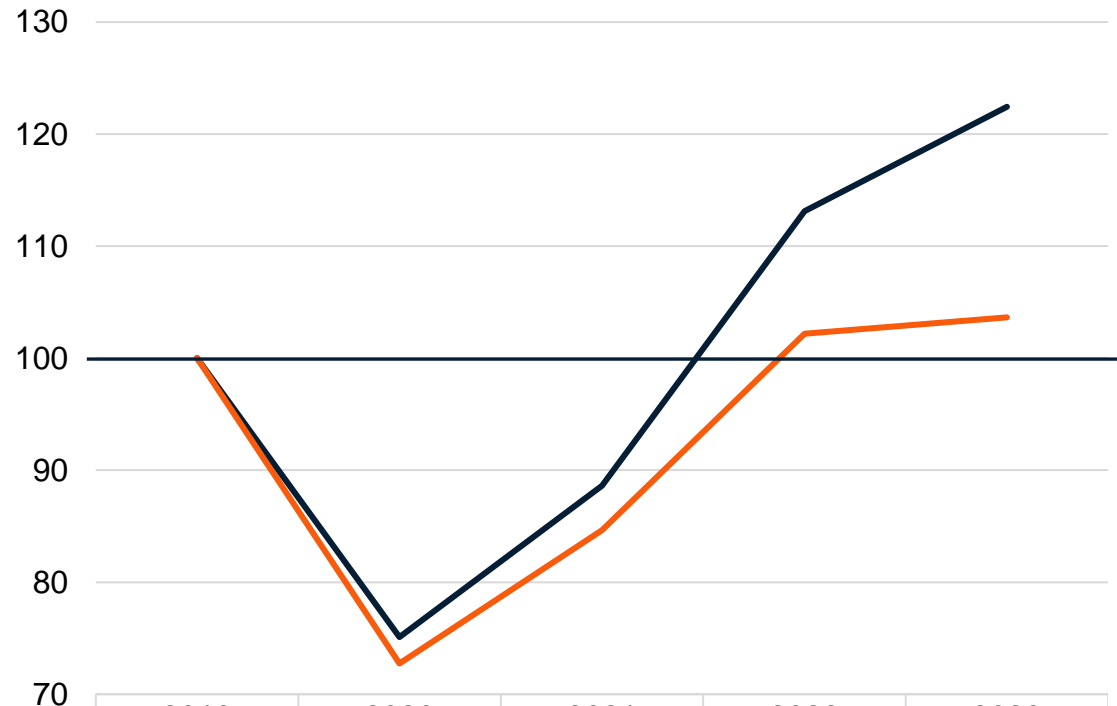
Därefter har branschen successivt hämtat sig och 2023 uppgick den totala omsättningen för foodservice till 212,6 miljarder kronor.

212,6 miljarder 2023 innebar en ökning med 8,5 procent jämfört med året innan och de privata restaurangerna omsatte 172 miljarder, (+8,2 procent), medan konsumtionsvärdet av de offentliga måltiderna blev drygt 40 miljarder (+9,4 procent).

*Värde miljarder SEK inklusive alkohol och inklusive moms.
Källa: Delfi Grossistindex Foodservice, OFFDA, SCB

4.2 Privata restaurangers utveckling, värde vs volym

(Bas 2019 = index 100)

— Värdeutveckling	100	75,1	88,6	113,1	122,4
— Volymutveckling	100	72,7	84,7	102,2	103,6

För att underlätta analyser kring utvecklingen med hänsyn till inflationen, så presenterar vi här värdeutvecklingen i löpande priser med 2019 som bas (index 100), tillsammans med motsvarande volymindikator där vi rensat för prisökningar.

Totalt kan vi se en värdeutveckling sedan 2019 med drygt 22 procent för de privata restaurangerna. Om vi rensar för prisökningarna i restaurangledet har vi från och med 2022 passerat 2019 års volymer.

2023 ökade de privata restaurangernas försäljning med 8,2 procent, men rensat för prisökningar blev ökningen i volym 1,4 procent.

- Volymutfallet baseras på omsättningsförändringen efter korrigerig för prisförändringar (enligt SCB KPI Restaurang)
 - Värdeutvecklingen avser privat restaurangförsäljning inklusive alkohol och moms
- Källa: SCB

4.3 Måltidskronans utveckling

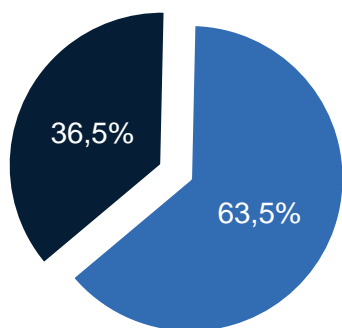
Måltidskronan visar hur stor del av konsumentens totala konsumtion av livsmedel och dryck som går till inköp inom food retail (handeln) respektive foodservice (privata och offentliga restauranger).

Den totala måltidskronan uppgick 2019 till över 475 miljarder och foodservice andel var då 36,5 procent.

Under pandemin gjorde minskat uteätande, på grund av restriktioner och nedstängningar, att foodserviceandelen av måltidskronan sjönk till under 30 procent 2020.

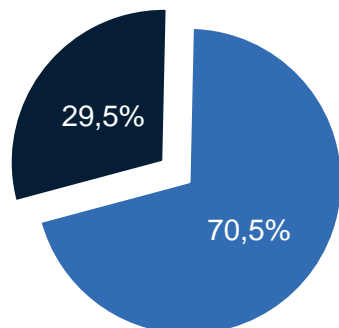
En återhämtning har skett därefter och 2023 landade 35,6 procent av våra matpengar i foodservicebranchen.

Måltidskronan 2019
475,4 miljarder kronor

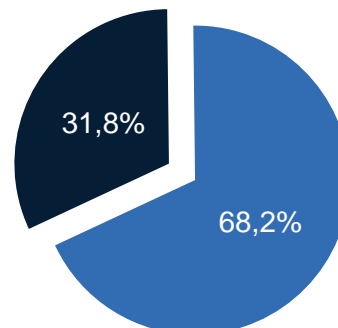
■ Foodservice ■ Food retail

Måltidskronan 2020
461,0 miljarder kronor

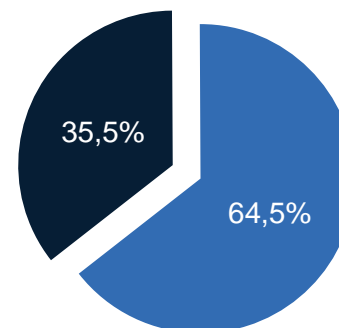
■ Foodservice ■ Food retail

Måltidskronan 2021
490,0 miljarder kronor

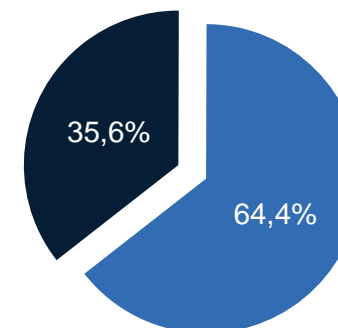
■ Foodservice ■ Food retail

Måltidskronan 2022
552,4 miljarder kronor

■ Foodservice ■ Food retail

Måltidskronan 2023
597,0 miljarder kronor

■ Foodservice ■ Food retail

*Food retail definieras som dagligvaruhandel, servicehandel, systembolag och livsmedelsspecialister (fiskhandlare, saluhallar mm).

Källa: Food retail, SCB Försäljning av livsmedel och drycker inom handeln. Foodservice, SCB Restaurangindex och Delfis egna skattningar.

5 Framtidsutsikter

5.1 Tre scenarier för foodservicebranschen

5.2 Huvudscenario: Ljuset i tunneln

5.1 Tre scenarier för foodservicebranschen

**HUVUD-
SCENARIO**
Ljuset i tunneln

**PESSIMISTISKT
SCENARIO**
**En kaotisk
ekonomi och
omvärld**

**OPTIMISTISKT
SCENARIO**
**Svenska
konsumenter på
grönbete**

Vi befinner oss i en mycket osäker tid - geopolitiskt, makroekonomiskt och inrikespolitiskt. Penningpolitiken påverkar hushållen. Alla faktorer påverkar foodservicebranschen.

Även ledande institutioner har svårt att förutspå vad som ska hända bara månader framåt – det är svåra komplexa samband, och många individuella händelser som skapar vår framtid och påverkar foodservicebranschen.

Vi väljer därför som vanligt att beskriva tre alternativa scenarier – där vi tror mest på vårt huvudscenario.

De tre scenarierna beskrivs kvalitativt. För vårt huvudscenario presenterar vi dessutom en kvantitativ prognos (utvalda nyckeltal) för 2024–2025.

5.1 Tre scenarier för foodservicebranschen 2025

HUVUD- SCENARIO

Ljuset i tunneln

- Räntesänkningar driver optimism men vändningen tar ett tag att slå igenom
- Konkurer och arbetslöshet dämpar uppgången
- Omvärlden är instabil, men inga stora nya orosmoment uppstår
- Första halvåret 2025 blir tufft, men sen börjar konsumenterna känna optimism
- Hösten 2025 vänder ekonomin uppåt, liksom restaurangbesöken
- Offentlig sektor drivs av fler äldre samt satsning på försvar och säkerhet

- Lågkonjunkturen fäster sig och byggs på av en större Europeisk kris
- Omvärlden är instabil – konflikter i Mellanöstern, Ukraina och Asien fortsätter
- Konsumenterna är oroliga och sparar in på kostnader, inte minst restauranger
- Konkurer och arbetslöshet slår hårt
- Vi ser ingen vändning 2025, utan snarare samma situation som 2024
- Offentlig sektor drivs av fler äldre samt satsning på försvar och säkerhet

PESSIMISTISKT SCENARIO

En kaotisk ekonomi och omvärld

OPTIMISTISKT SCENARIO

Svenska konsumenter på grön bete

- Räntor går ner och stimulerar ekonomi – effekten är snabbt
- Världsläget stabiliserad på flera fronter – kriget i Ukraina når vapenvila och avslutas och en (bräcklig) fred nås
- Konsumenterna vågar tro på framtiden efter årtal med pandemi, inflationskris och oro för konflikter i världen
- Suget efter att äta på restaurang är stort – drivet både av enkelhet, smakupplevelser och det sociala
- Offentlig sektor drivs av fler äldre samt satsning på försvar och säkerhet

5.2 Huvudscenario: Ljuset i tunneln

HUVUD- SCENARIO

Ljuset i tunneln

Ekonomi och omvärlden

- ◆ Räntor går ner, det känns som den värsta ekonomiska krisen är över, och vi ser fram emot en bättre ekonomi.
- ◆ Men arbetslösheten är hög, och många konkurser slår mot företag, vilket påverkar relativt många.
- ◆ Oroshärdar kvarstår internationellt – Utvecklingen i Ukraina och Mellanöstern är fortfarande mycket osäker och situationen mellan USA och Kina är spänd.
- ◆ Många länder i EU har utmaningar, även traditionellt starka länder som Tyskland och Frankrike, vilket påverkar även Sverige ekonomiskt.

Konsumenterna är försiktigt positiva – men osäkra

- ◆ Det finns en trötthet på problem och oro generellt – många längtar efter en mer positiv anda.
- ◆ Men konsumenterna vågar inte riktigt tro på framtiden än – de är påverkade av många års osäkerhet.
- ◆ Det finns ett starkt sug av att få gå ut mer och äta – socialt, enkelt, gott.
- ◆ Samtidigt försöker många konsumenter spara in på kostnader.

Effekten under 2025

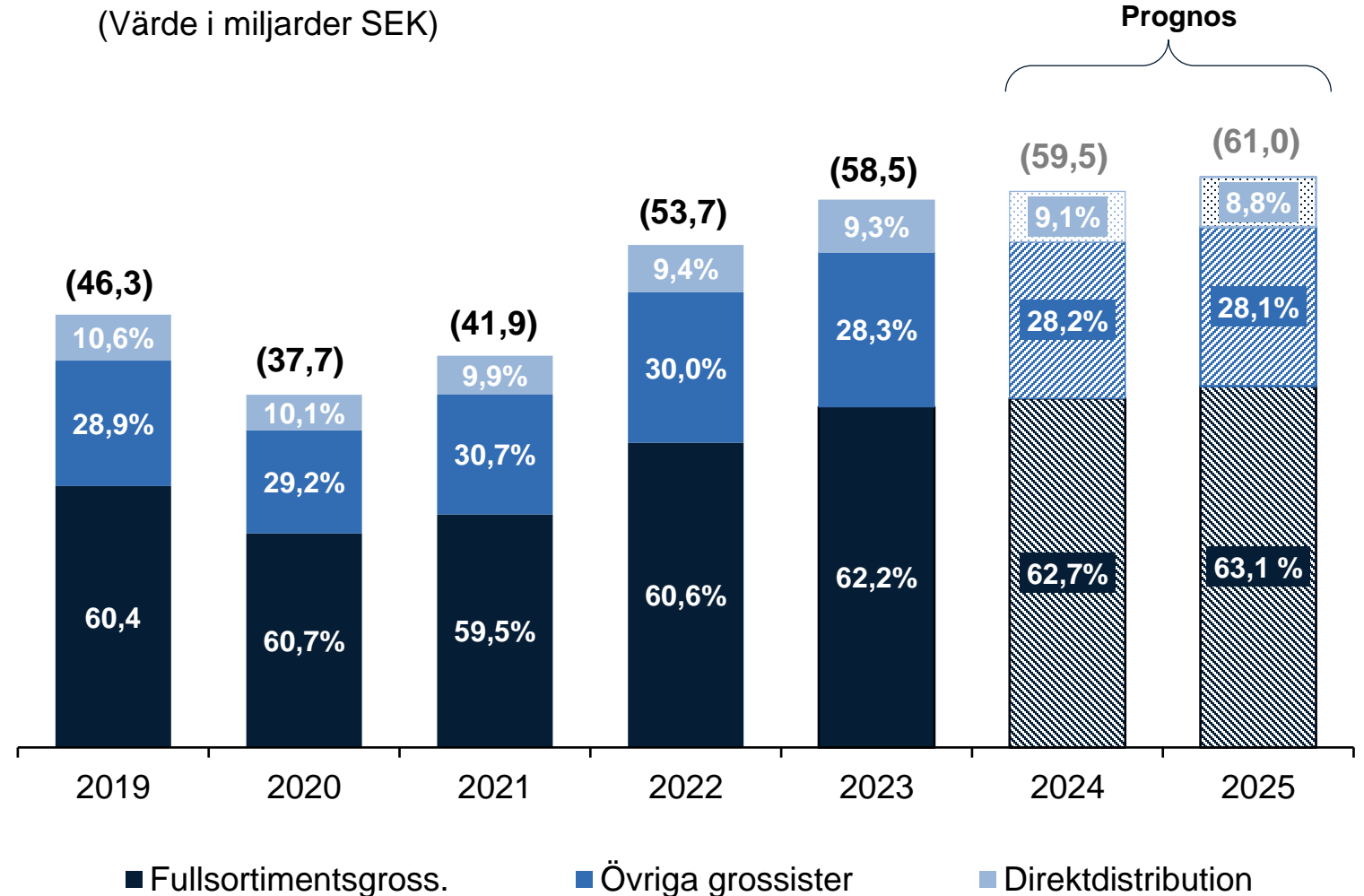
- ◆ Första halvåret blir tufft, ekonomin kommer inte riktigt igång, och lågkonjunkturen biter sig fast.
- ◆ Flera foodservice-företag får problem och klarar inte att överleva.
- ◆ Andra halvåret börjar räntesänkningar och låg inflation få effekt – ekonomin ljusnar.
- ◆ Många konsumenter har fortfarande en pressad ekonomi och försöker spara, men vi ser en ökning av både antalet besök och hur mycket som spenderas på restaurang.
- ◆ Andra halvåret 2025 blir en start på upphämtning som växer i takt med konjunkturen 2026.
- ◆ Fokus på militären och fler äldre driver den offentliga måltidens värde framåt.

5.2 Foodservice i grossistledet 2019–2025

HUVUDSCENARIO

Ljuset i tunneln

- Inköpen i grossistledet summeras till 59,5 miljarder kronor under 2024 – 13 miljarder mer än 2019.
- Dock är denna värdeökning främst driven av prisökningar – volymerna når ännu ej 2019 års nivå.
- Under 2024 och 2025 är värdetillväxten för grossistmarknaden i nivå med tillväxten för den samlade foodservicemarknaden i konsumentled, dvs omkring 1,5-3 procent per år.
- Fullsortimentsgrossisterna ökar andelsmässigt på bekostnad av både övriga grossister och direktdistributionen
- För åren 2023–2025 utgör den offentliga sektorn cirka 26-27 procent av grossistmarknaden.

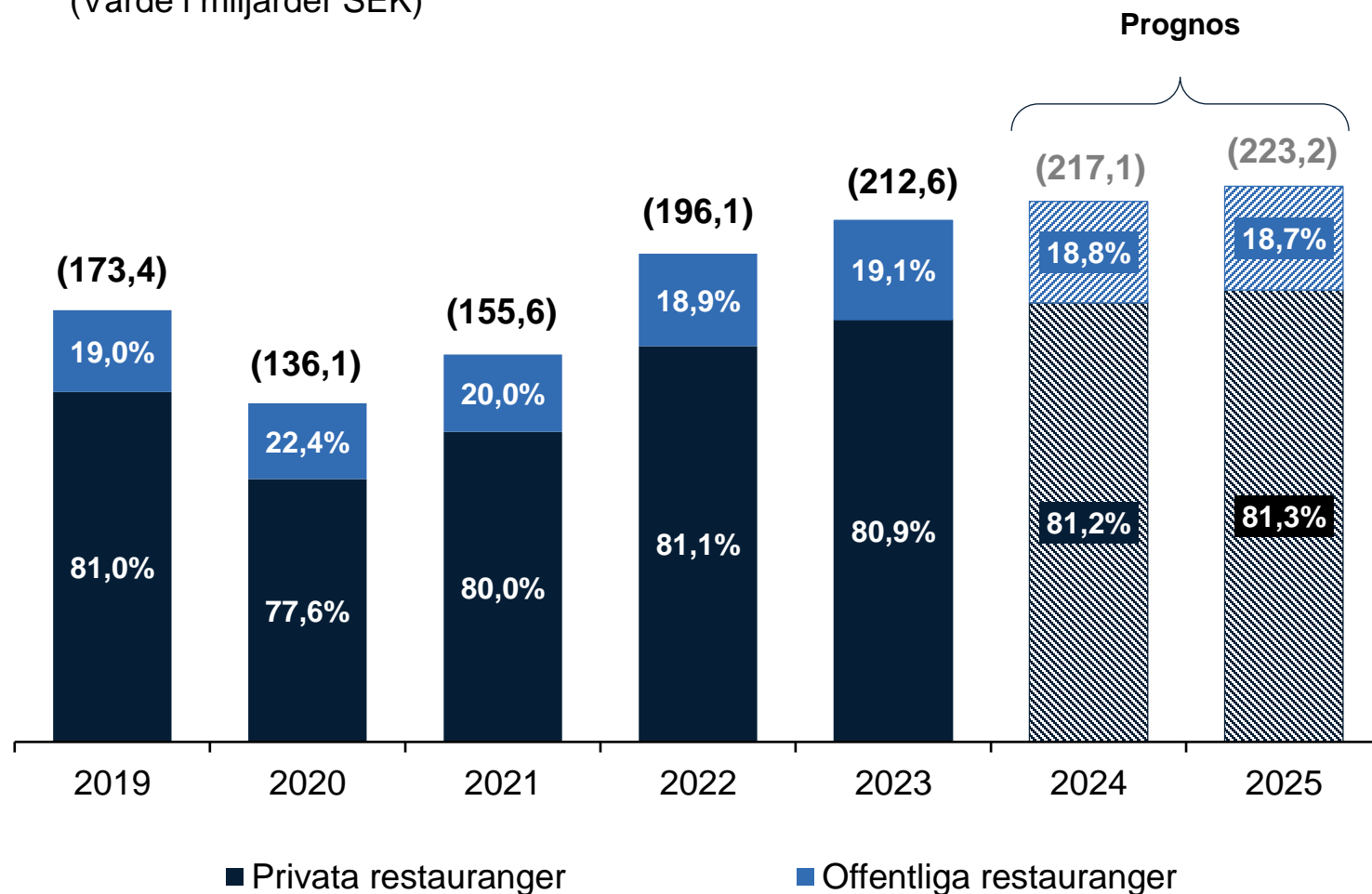
5.2 Foodservice i konsumentledet 2019–2025

HUVUDSCENARIO

Ljuset i tunneln

- Återhämtningen i värde var mycket bra under 2023, där värdet ökade med 8,5 procent och med hänsyn till prisökningarna indikerar detta en volymtillväxt med omkring 1,5 procent.
- 2024 är ett tuffare år, som enligt vårt huvudscenario slutar med en värdetillväxt om drygt 2 procent jämfört med 2023 och ett volymtapp om drygt 2 procent.
- Volymutvecklingen fortsätter vara negativ innan vi ser en vändning andra halvan av 2025
- Räntesänkningar, reallöneökningar och långsamt mer positiva konsumenter driver värdet, medan arbetslöshet, konkurser och en lågkonjunktur som biter sig fast håller värdet nere första halvåret 2025.
- Fördelningen mellan privata och offentliga restauranger är ganska stabil under perioden 2024–2025 där andelen offentliga restauranger utgör ca 19 procent.

(Värde i miljarder SEK)

6 Appendix

6.1 Metodbeskrivning

6.2 Källor

6.3 Definitioner av marknaden och använda begrepp

6.1 Övergripande om källor och metod

Rapporten baseras på en rad olika källor som ofta anges på respektive sida i rapporten. Där källa inte anges är Delfi att anse som källa. All kvantitativ information i rapporten ska betraktas som estimat där felmarginalen varierar beroende på källa.

Metodiken för att ta fram framtidsutsikter och prognoser i kapitel 5 baseras på information från ett stort antal rapporter och data från olika konsultföretag och analysinstitut som KI, SCB, Delfi och Visita.

En annan viktig input har tidigare år varit de expertintervjuer som vi gjort med ledande befattningshavare inom foodservicebranschen, samt experter och konsulter med anknytning till branschen. Dessvärre har vi i år, av olika anledningar, inte kunnat genomföra dessa intervjuer.

Det som i år således ligger till grund för framtidsutsikter och prognoser är de datakällor som återfinns under avsnitt 6.2, vilka bearbetats och analyserats av Delfi.

6.2 Källor

KÄLLA	BESKRIVNING/ANVÄNDNING
SCB	Restaurangindex, befolkningsstatistik, befolkningsframskrivning, handel, konsumentprisindex, inflationstal, diverse specialkörningar
OFFDA	Offentlig sektors inköp
Delfi Grossistindex Foodservice	Försäljningsdata och utvecklingstrender
Delfi Leverantörsindex Foodservice	Försäljningsdata och utvecklingstrender
Konjunkturinstitutet	Makroekonomiska nyckeltal för framtidsprognoserna
Livsmedelsverket	Fakta om offentliga måltider, viktiga händelser
Migrationsverket	Demografi och befolkningsframskrivning
Tillväxtverket	Gruppering av kommuner enligt Tillväxtverkets modell
Nationalräkenskaperna	Bland annat kring arbetskraftsberäkningar, timlöneutveckling
Svenskt Näringsliv	Andel utlandsfödda företagare inom restaurang och hotell
Visita	Branschens betydelse i ett samhällsperspektiv
Creditsafe	Antalet konkurser

6.3 Definitioner av marknaden och använda begrepp

BEGREPP	DEFINITION
Foodservice	Med foodservice avses aktörer som tillhandahåller färdiga måltider som tillagats utanför hemmet och omfattar såväl privata som offentliga restauranger (skolor, sjukhus med mera).*
Fullsortimentsgrossister	Definieras i rapporten som sex specifika aktörer – Martin & Servera, Menigo, Svensk Cater, Axfood Snabbgross, Mårdskog & Lindkvist och Chefs Culinar.
Övriga grossister	Alla grossister förutom ovanstående sex fullsortimentsgrossister, det vill säga specialgrossister, mindre grossister, nischade grossister etc.
Direktdistribution	En livsmedelsproducent som levererar direkt till en slutkund.
Offentlig sektor	Offentligt finansierade verksamheter, exempelvis skolor, sjukhus, försvaret, äldreomsorgen, barnomsorgen, kriminalvården etc. Offentligt finansierade verksamheter som drivs av privata aktörer (till exempel en privat skola eller ett privat äldreboende) ingår i rapporten under offentlig sektor.
Grossistmarknaden	Direktdistribution och grossistförsäljning i grossistkronor exklusive alkohol och restaurangutrustning och exklusive moms. Motsvarar alltså de privata och offentliga restaurangernas inköp.
Konsumentmarknaden	De offentliga restaurangernas konsumtionsvärde och de privata restaurangernas försäljning inklusive alkohol och inklusive moms.
Måltidskronan	Värdet av den totala konsumtionen av livsmedel och dryck fördelat på foodservice (privata och offentliga restauranger) respektive handeln (food retail).

*I fall med branschglidning är det huvudverksamheten som avgör om det är en foodserviceaktör som därmed ingår i rapporten. Detta innebär exempelvis att en dagligvarubutiks försäljning av färdigrätter inte ingår i rapporten.